

Metodologia de la recerca en ciències socials

2015/2016

Codi: 101614

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501002 Geografia i ordenació del territori	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Antonio Miguel Solana Solana

Correu electrònic: AntonioMiguel.Solana@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

María Antonia Casellas Puigdemasa

Eduard Ariza Sole

Prerequisits

No hi ha cap requisit específic per cursar aquesta assignatura

Objectius

L'objectiu de l'assignatura és que els estudiants raonin sistemàticament sobre els procediments que implica el desenvolupament d'un treball de recerca en ciències socials, posant èmfasi en elements d'epistemologia, metodologia general del procés de recerca i en l'estudi dels principals mètodes quantitatius i qualitatius

Competències

- Analitzar i explicar els esdeveniments del món actual des d'un punt de vista geogràfic.
- Dominar el coneixement teòric necessari per plantejar problemes geogràfics de manera integrada i combinar un enfocament generalista amb una anàlisi especialitzada.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Contrastar i comparar dades geogràfiques rellevants.
2. Elaborar un treball individual en el qual s'expliciti el pla de treball i la temporalització de les activitats.
3. Interpretar els esdeveniments del món actual a partir del coneixement del pensament geogràfic.
4. Participar en debats geogràfics respectant les opinions dels altres participants.

5. Plantejar problemes sobre la diversitat física, econòmica, social i cultural dels territoris aplicant coneixements de geografia regional.
6. Resoldre problemes de manera autònoma.

Continguts

1. La ciència social. La recerca
 1. Consideracions epistemològiques (teoria)
- i. Positivisme, Hermenèutica/Fenomenologia
- ii. Paradigmes
- iii. Debats científics i geografia
 1. Consideracions metodològiques (mètode)
- i. Inductivisme-deductivisme
- ii. Debat quantitatiu-qualitatiu
- iii. Triangulació metodològica
- iv. Estructurant la recerca: conceptualització i mesura, operacionalització, índex, escales i tipologies
 1. Consideracions ètiques
 1. Procés de recerca
 1. Plantejament de la recerca. Pregunta inicial. Antecedents
 2. Objectius/Hipòtesis/Preguntes de recerca
 3. Disseny metodològic de la recerca
 4. Anàlisi de la informació
 5. Difusió dels resultats
 1. Mètodes
 1. Mètodes quantitatius: l'entrevista amb qüestionari. Mostreig
 2. Mètodes qualitatius: l'observació
 3. Mètodes qualitatius: l'entrevista
 4. Anàlisi de documents

Metodologia

Les classes teòriques sobre conceptes i elements teòriques es complementaran amb el treball sobre projectes reals de recerca, la qual cosa permetrà els estudiants reflexionar sobre els problemes i les dificultats que planteja la recerca en ciències socials. Els estudiants hauran de construir de forma paral·lela a les sessions de docència un projecte de recerca original (acotació temàtica, objectius, antecedents i mètodes utilitzats) com a part del procés de formació en aquesta assignatura. Serà obligatòria la lectura d'una sèrie de textos bàsics sobre reflexió epistemològica, disseny de recerca i mètodes.

El procés d'aprenentatge i adquisició de competències serà supervisat pel professor a través de tutories individuals i/o de grup. El professorat de l'assignatura estarà a disposició dels alumnes per a resoldre els dubtes i seguir l'evolució de l'esmentat procés d'aprenentatge i adquisició de competències de l'alumnat.

Tota la informació gràfica utilitzada pel professor en les classes teòriques i els seminaris així com els diferents materials elaborats pels estudiants estaran disponibles al Campus Virtual. A més el campus virtual serà l'espai que vehicularà la informació relacionada amb l'organització de l'assignatura.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Tutories	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Autònomes			
Estudi personal i realització de ressenyes i treballs	52	2,08	1, 2, 3, 4, 5, 6

Avaluació

Avaluació:

1. Examens (40%)
2. Treball de curs (40%)
3. Exercicis complementaris i participació activa a classe/fòrum (20%)

— Constarà com a suspès l'estudiant que, presentant el conjunt de pràctiques, el treball i l'examen, no superi un 5. Constarà com a "No Avaluable" l'estudiant que hagi lliurat només una part dels materials.

Hi ha convocatòria de re-avaluació final per aquells alumnes que han seguit el curs i s'han presentat a l'examen final.

Els alumnes que no es presentin a l'examen final i no aportin justificant mèdic es consideraren No Avaluable.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examins	40%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6
Exercicis complementaris i participació	20	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6
Treballs	40	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6

Bibliografia

Bibliografia general

(A banda de la bibliografia general, s'indicarà al llarg del curs bibliografia específica per a cadascú dels principals temes tractats a classe)

Ayllón Pino, B. (2010), "Consejos prácticos para realizar una buena investigación" a E. Echart Muñoz, R. Cabezas Valencia, J.A. Sotillo Lorenzo (coords.), *Metodología de investigación en cooperación para el desarrollo*. Madrid: Catarata, pp. 57-74.

Babbie, E. (2010, 12è edició), *The practise of social research*, Wadsworth.

Brunet, I., Pastor, I., & Belzúnegui, A. (2002). *Tècniques d'investigació social: Fonaments epistemològics i metodològics*. Barcelona: Pòrtic.

Bryman, A. (2004). *Social research methods* (2nd ed.). New York (US): Oxford University Press.

Capel, H. (1981), *Filosofía y ciencia de la Geografía contemporánea*. Barcelona: Barcanova.

Cea D'Ancona, M.A. (1996), *Metodología cuantitativa: estrategias y técnicas de investigación social*. Madrid: Síntesis

Cook, I. (1997), "Participant Observation" a R. Flowerdew, D. Martin (eds) *Methods in Human Geography - a guide for students doing a research project*. Longman: Essex, pp. 127-150.

Corbetta, P. (2007), *Metodología y técnicas de investigación social*. Madrid: McGraw-Hill.

Cloke, P. et al (2004), *Practising human geography*. Londres: Sage

Creswell, John W. (2003), *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed method approaches*, Sage, Thousand Oaks (CA).

Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Eds.). (2000). *Handbook of qualitative research* (2nd ed.). Thousand Oaks, California (US): SAGE Publications Ltd.

Echart Muñoz, E., Cabezas Valencia R., Fernández García, M. (2010) "La estructura del proceso de investigación". a Echart Muñoz, E., Cabezas Valencia R., Sotillo Lorenzo, J. Á. *Metodología de investigación en cooperación para el desarrollo*. Madrid: Catarata, pp. 75-122.

Eco, U. (1977). *Come si fa una tesi di laurea* (1a ed.). Milano: Bompiani.

Estruch, J. (1992), "El conflicte quantitatiu/qualitatiu: un fals problema" a *Tècniques qualitatives en Ciències Socials. Cicle de conferències*, Barcelona: Societat Catalana de Sociologia, pp. 7-16.

Flowerdew, R. (1997), *Methods in Human Geography. A guide for students doing a research project*, Harlow, Prentice Hall.

García Ballesteros, A., coord. (1998), *Métodos y técnicas cualitativas en geografía social*, Barcelona: Oikos-tau.

- Guasch, O. (1997), *Observación participante*, Madrid, CIS.
- Harper, D. (2002) "Talking about pictures: a case for photo elicitation", *Visual Studies* 17(1): pp. 13-26.
- Hay, I. (ed.) (2005), *Qualitative research methods in Human Geography*. Oxford: Oxford University Press.
- Kitching, Rob; Tate, Nicholas J. (2000), *Conducting research into Human Geography. Theory, methodology and practice*, Harlow, Prentice Hall.
- Pujadas Muñoz, J.J. (1992), *El método biográfico: el uso de las historias de vida en ciencias sociales*, Madrid, Centro de Investigaciones Sociológicas.
- Quivy, R., & Campenhoudt, L. V. (2001). *Manual de recerca en ciències socials* (2a ed.). Barcelona: Herder..
- Rodríguez Osuna, J. (2005), *Métodos de muestreo. Casos practices*, Madrid: CIS.
- Rose, G. (2008), "Using photographs as illustrations in Human Geography", *Journal of Geography in Higher Education*, 32 (1), pp. 151-160.
- Silverman, D. (Ed) (1997). *Qualitative research: Theory, method and practice*. London: Sage.
- Taylor, S.J.; Bogdan, R. (1992), *Introducción a los métodos cualitativos de investigación. La búsqueda de significados*, Barcelona [etc], Paidós (or. anglés, NY 1984).
- Valles, Miguel S. (1999), *Técnicas cualitativas de investigación social. Reflexión metodológica y práctica profesional*, Madrid: Síntesis.
- Valles, Miguel S. (2002), *Entrevistas cualitativas*, Madrid: CIS.
- Vilagrassa, J. (1989), "Novela, espacio y paisaje. Sugerencias para una geosofía estética", *Estudios Geográficos*, 191, pp. 271-285